

Beskrivelse av områder for utarbeidelse av gangnettkart

Innledning

Dette vedlegget viser de ulike geografiske satsingsområdene med nøkkeltall, sentrale problemstillinger, og muligheter som ligger i utarbeidelse av tiltakskart. Gangnettkartene blir avgrenset av det utvidete Bergen sentrum og bydelssentrene.

KPS Bergen 2030, Strategisk temakart 2030 og KPA2018 er utgangspunktet for avgrensning av et utvidet Bergen sentrum. I bydelssentrene tas det med det som er definert som sentrumskjerne og byfortettingssone i KPA2018. Byfortettingssonen omfatter det som er innen 1.000 m gangavstand til senterområdet.

Områder innenfor byfortettingssonen som ligger i randsonen uten høy befolkningstetthet og tetthet av målpunkt er tatt ut. Noen områder like utenfor byfortettingssonen med høy befolkningstetthet, er inkludert dersom nye lenker kan bidra med redusert gangavstand.

Avgrensning av tiltaksområdet kan justeres når arbeidet med kartleggingen igangsettes.

Under følger kartomriss med anbefalt avgrensning av de anbefalte tiltaksområdene, samt beskrivelse av noen sentrale muligheter som ligger i utarbeidelse av tiltakskart:

Indre Arna

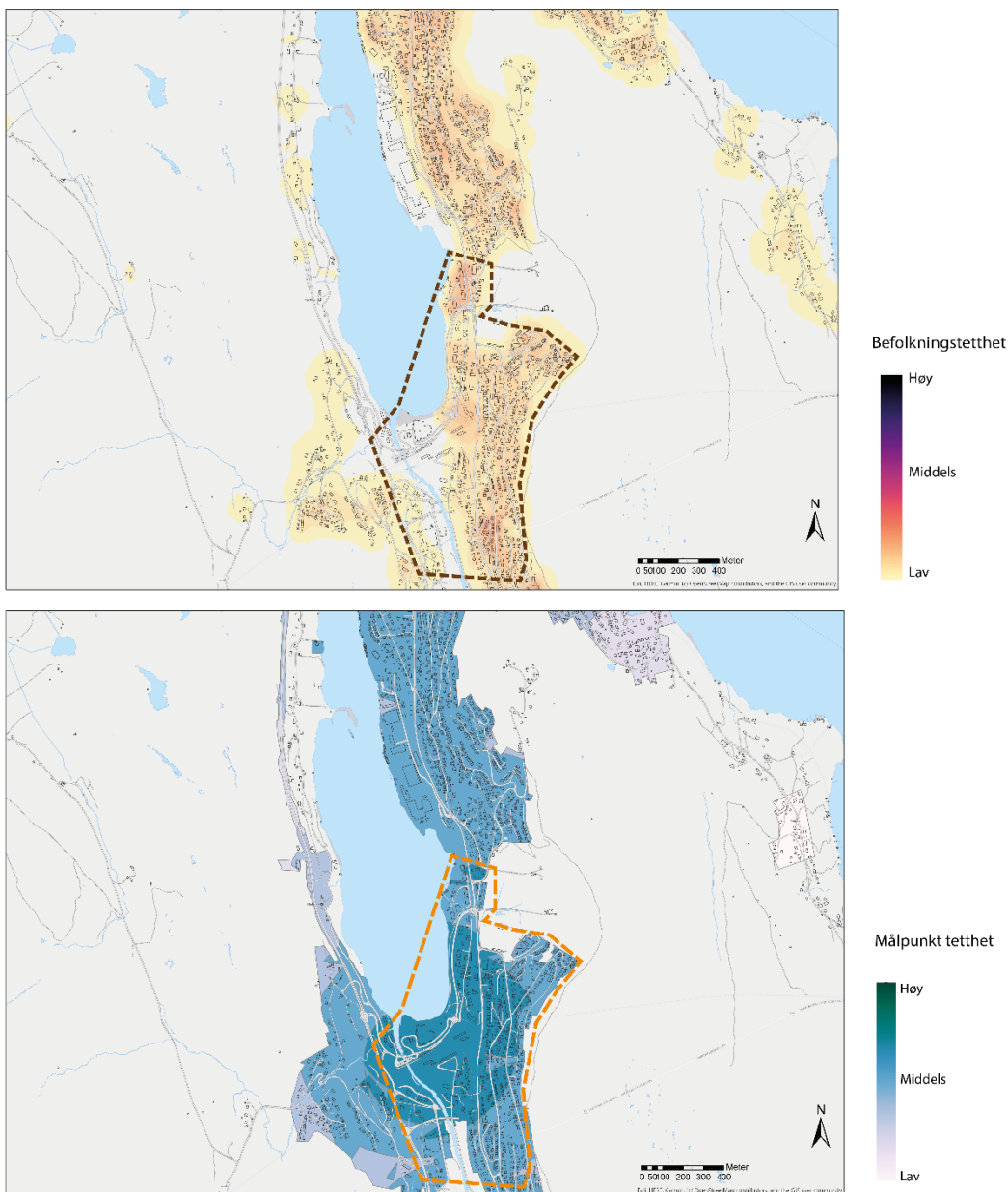
Indre Arna er bydelssenteret i Arna bydel, som er Bergens minst befolkede med knapt 14.000 mennesker. Innenfor arbeidsområdet bor det i dag omtrent 1.600 mennesker. Dette er lite i forhold til befolkningen rundt andre bydelssentre. Det er lagt opp til stor utvikling og befolkningsøkning i området, siden det er god kollektivdekning og sentrumsnær beliggenhet. Det er under utarbeidelse en områderegeringsplan for Indre Arna. Noen gangetiltak kan gjennomføres uten å vente på utbygging.

Indre Arna sentrum er preget av store samferdselsanlegg med Bergensbanen og Arna stasjon og E16 med viadukt på tvers av dalen. Handel, service og offentlige tjenester er i hovedsak lokalisert på Øyrane torg, mens noe er langs Indre Arnavegen og Ådnavegen. Skoler og idrettsanlegg er plassert utenfor sentrum. Barnehager og sykehjem er plassert i og rundt sentrumsområdet.

Indre Arna er nokså funksjonsdelt, med rene boligområder utenfor sentrumsområdet. Bebyggelsesstrukturen består for det meste av eneboliger, med noen innslag av blokker og leilighetsbygg i sentrum.

Gangforbindelsene følger stort sett veiforbindelser. Infrastruktur og trafikkareal i form av veganlegg, jernbane og parkeringsplasser opptar en stor del av sentrumsarealene. Jernbanen og E16 er store barrierer. Det er etablert snarveger fra boligområdene i dalsidene for gående. De er til dels bratte og med en del trapper. Foruten turvegen langs strandsonen er det lite tilrettelagt for gående.

Tiltak vil være oppgradering av etablert infrastruktur for gående og etablering av nye tverrforbindelser. Offentlig innsats i tråd med områderegeringsplanen bør også prioriteres.

Nesttun

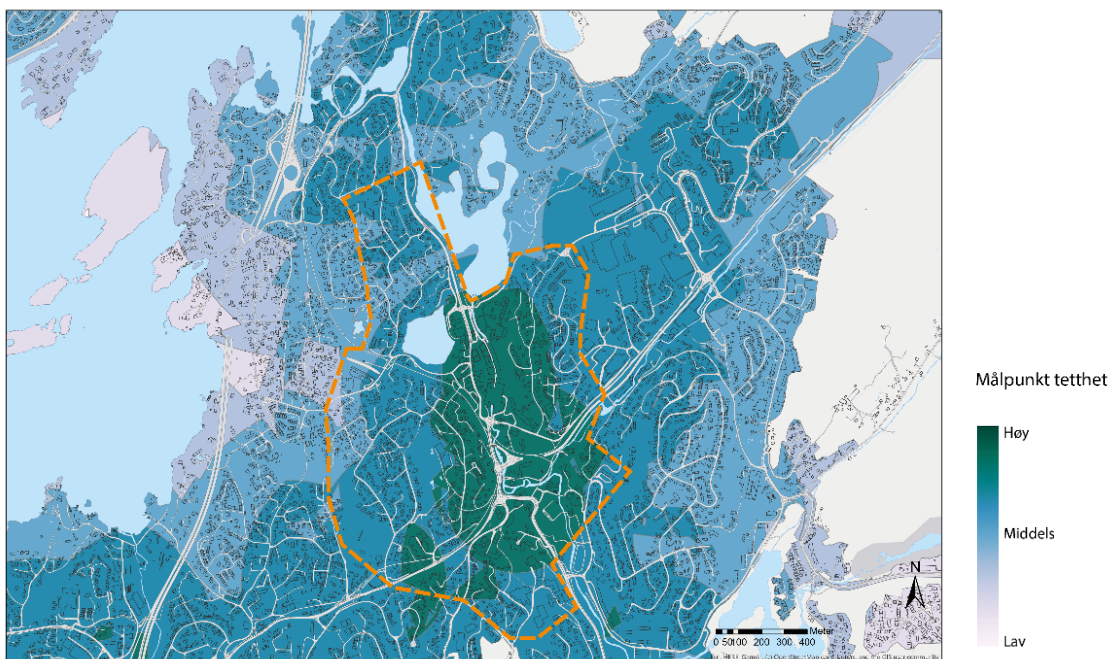
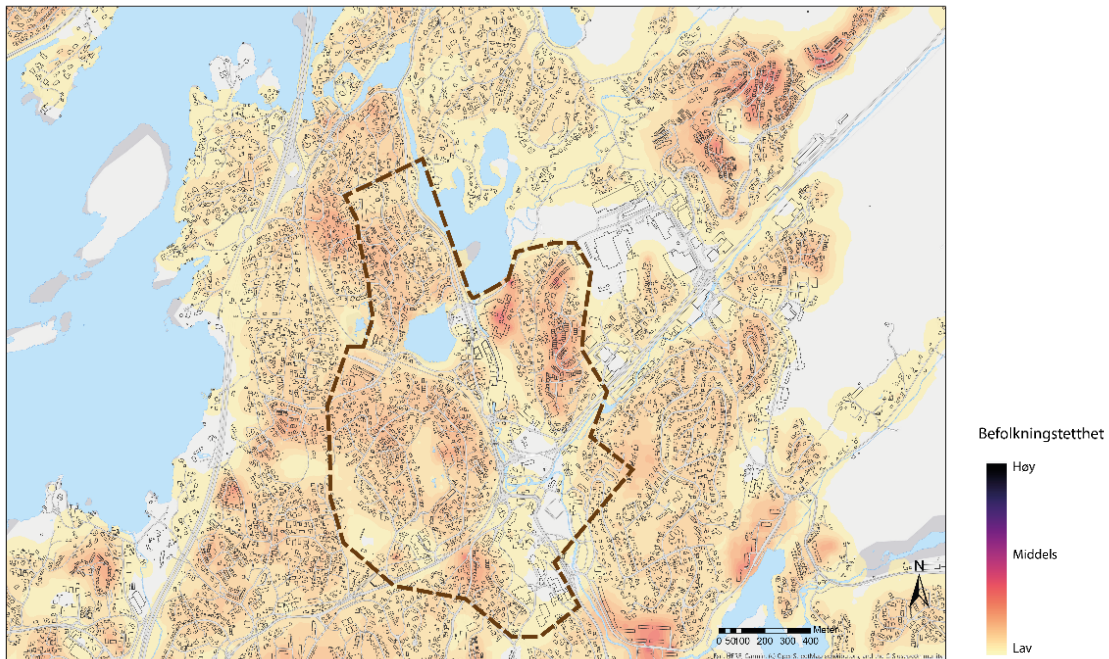
Nesttun er et av to bydelsentre i Fana, sammen med Lagunen. Fana er den mest befolkede bydelen i Bergen, med over 42.000 innbyggere. Innen det anbefalte tiltaksområdet bor det omtrent 3.300 mennesker.

Nesttun er det bydelscenteret med flest urbane kvaliteter. Det er stort sett åpne fasader i sentrumskjernen, stram gatestruktur og opparbeidede byrom. Selve sentrum er preget av handel og tjenesteyting, med lite innslag av boliger. De siste årene er det etablert en del nye boligblokker ved Nesttunvannet. For øvrig er boligbebyggelsen stort sett satellittpreget rundt sentrum med eneboliger og tomannsboliger.

Tidlig på 2000-tallet ble det gjennomført en stor oppgradering av Nesttunområdet i regi av Bergensprogrammet, noe som førte til bedre forhold for gående. Hop-Midttun-tunnelen ledet gjennomgangstrafikken utenom sentrum og det ble etablert en gågate i Østre Nesttunvegen. Siden har bybanen blitt etablert gjennom dette byrommet.

Gatenettet sentralt på Nesttun er tettmasket med gode kryssinger i plan. Ved kollektivterminalen er det fortsatt store trafikkanlegg og overflateparkering som fører til omveier for gående. Topografien gjør at flere av boligområdene har dårlig kobling mot sentrum.

Det har de senere årene blitt etablert nye gangforbindelser til bybanestoppet på Nesttun. Likevel er det en del utfordringer. Mulige gangetiltak vil være bedre koblinger mot sentrum og viktige målpunkt, samt demping av barrierevirkninger.

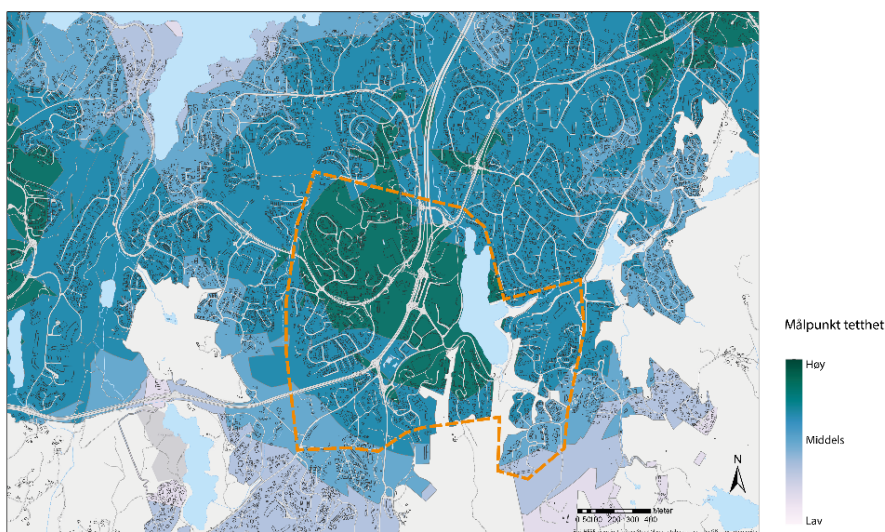
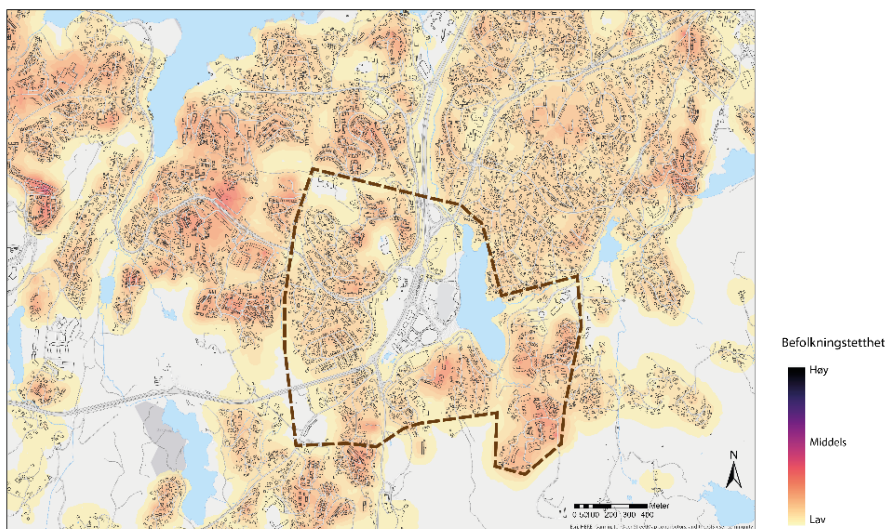

Rådal/Lagunen

Rådal/Lagunen fungerer som bydelssenter for både Ytrebygda og Fana. Det har mange besøkende. Bydelene har til sammen omtrent 70.000 innbyggere. Området er preget av Lagunen kjøpesenter, Fanavegen, kollektivterminal og bybanestopp. Innenfor avgrensingen bor det omtrent 3.250 mennesker. Boligbebyggelsen ligger adskilt fra sentrumskjernen på andre siden av Fanavegen i vest, og høyden i øst. Rå barneskole og Nordahl Grieg videregående skole ligger rett vest for Fanavegen, mens Rådalslien ungdomsskole ligger sørøst oppå høyden.

Lagunen er et bilbasert bydelssenter uten gjennomgående gater eller byrom. Senterområdet ligger vendt mot Fanavegen, med Apeltunvannet på baksiden. Veisystemet skaper barrierer for gående, og det blir forsterket av terrenget med skjæringer og murer. Gangnettet følger stort sett veinettet, og med den store biltrafikken oppleves det som lite brukervennlig.

Bydelssenteret er under utbygging. Reguleringsplanen fra 2009 legger til rette for kvartalsstruktur, slik at gangtilbudet blir forbedret i takt med ny utbygging. Det har de senere årene blitt oppgradert noen gangforbindelser til bybanestoppet på Lagunen. Likevel er det fortsatt store utfordringer for fotgjengerne i dette bilbaserte området. Mulige tiltak vil kunne være oppgraderinger av forbindelser inn til viktige målpunkt, fartsreduserende tiltak, ombygging fra veg til gate, og tiltak i tråd med reguleringsplanen for sentrumsområdet.

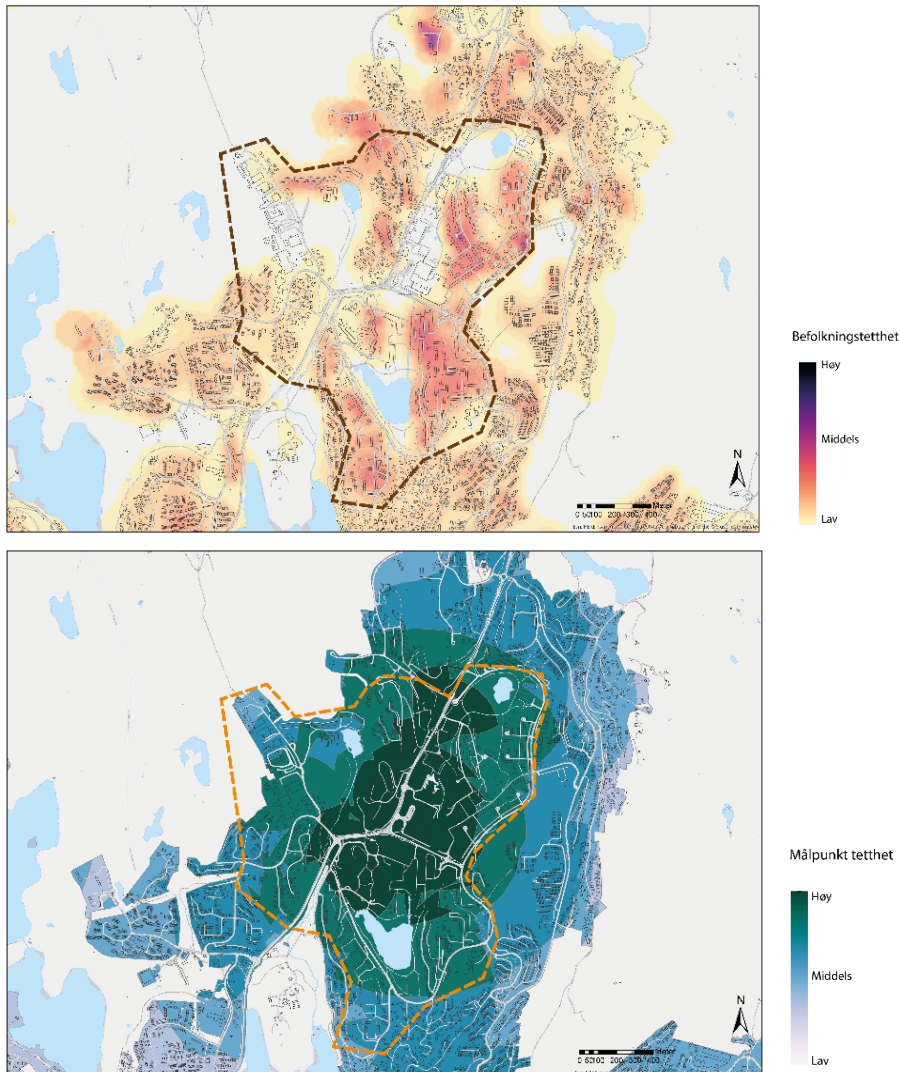
Fyllingsdalen

Oasen fungerer som bydelscenteret i Fyllingsdalen bydel. Bydelen har omtrent 30.000 mennesker. Anbefalt tiltaksområde rundt bydelscenteret har 7.650 innbyggere.

Fyllingsdalen ble i stor grad bygd ut på 60- og 70-tallet, med store boligområder rundt Oasen. Området er derfor ganske funksjonsdelt, med rene boligområder som domineres av blokker. Mellom boligområdene er det store grønne friområder. Sentrumsfunksjoner er sentrert til området rundt Oasen, mens noen funksjoner er ved Spelhaugen. Løvås, Lyshovden og Sælen barneskoler, Lynghaug og Ortun ungdomsskole og Fyllingsdalen videregående ligger i gangavstand til Oasen.

Gangnettet i Fyllingsdalen følger stort sett veinettet, i tillegg til turveger langs de store grøntområdene som binder boligområder og sentrum sammen.

Det pågår arbeid med en områderegeringsplan for sentrale deler av Fyllingsdalen. På grunn av kompleksiteten og omfanget av planen vil den ikke dekke tilstrekkelig med tiltak. Det er heller ikke alle typer tiltak som trenger regulering. Tiltak i Fyllingsdalen vil være å sikre og etablere nok offentlig tilgjengelige tverrforbindelser gjennom store borettslag, kvalitetsheving, demping av barrierevirkninger fra trafikk og bygge og skape gode urbane byrom i sentrumskjernen.

Åsane

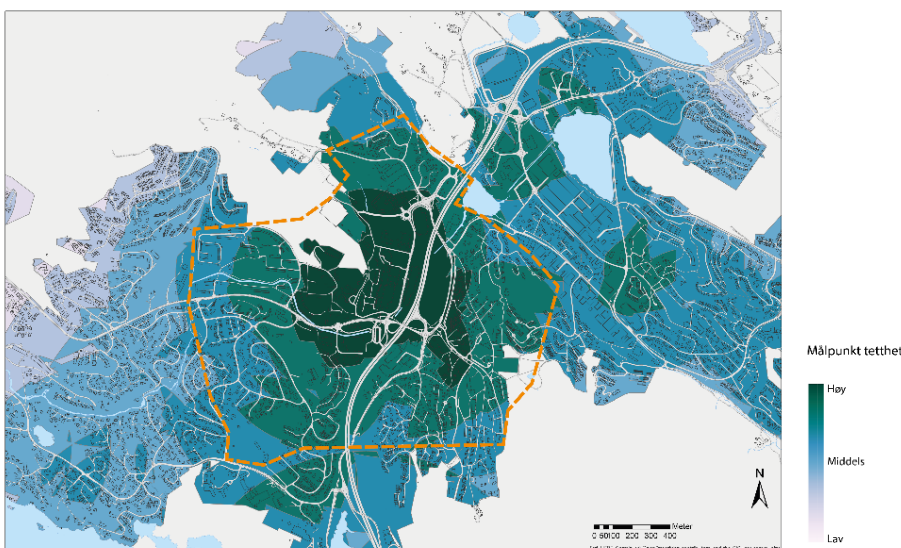
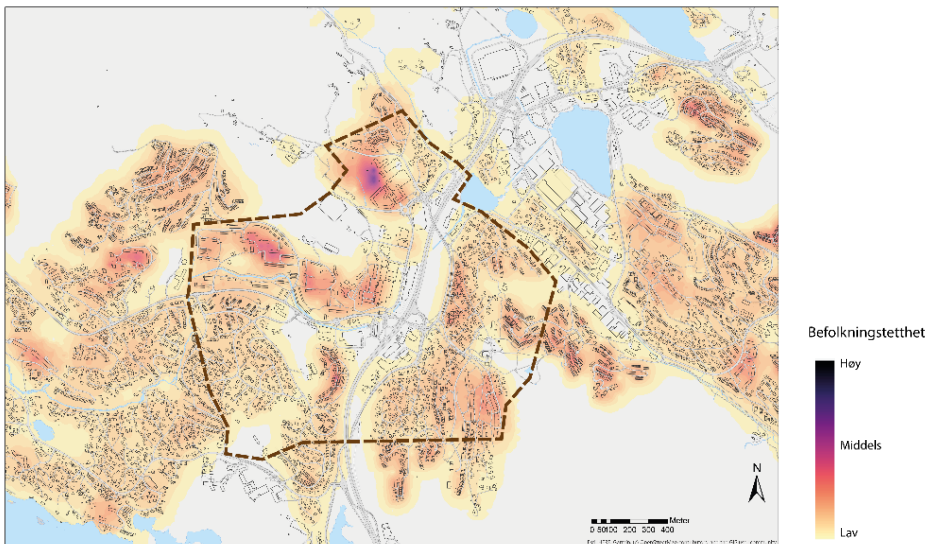
Åsane sentrum er bydelssenteret i Åsane bydel. Bydelen har vel 41.000 innbyggere. I anbefalt tiltaksområde bor det 4.250 personer. Det er startet et planarbeid for sentrale deler av Åsane.

Åsane er i stor grad bilbasert, med store veganlegg og parkeringsflater. Sentrumsområdet består av Åsane storsenter og Horistont senter, med Ikea, Gullgruven og andre større butikker like ved. Boligområdene ligger adskilt fra sentrum.

E39 går tvers gjennom det sentrale Åsane. Veien har fire felt med støyskjermer på hver side. Den ligger som en stor barriere for de gående. Flere parallellveisystemer forsterker barrierewirkningen. Konsekvensene er store avstander internt i sentrumsområdet.

Området er lite gangvennlig, med store avstander mellom de ulike funksjonene og målpunktene med manglende tilrettelegging.

Det bør fokuseres på demping av barrierer, og ombygging av veg til gate. Også flere tverrforbindelser er viktig.

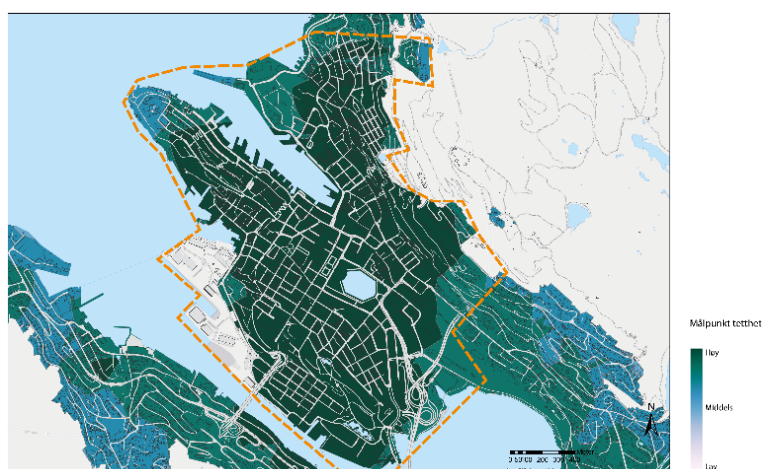
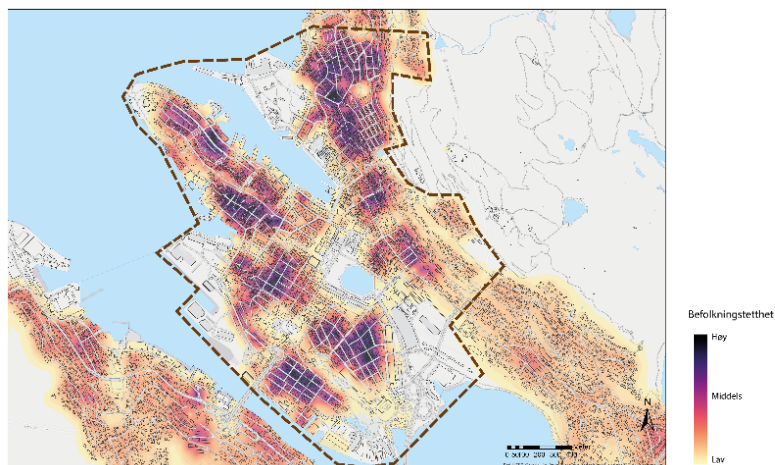
Det utvidete Bergen sentrum (Bysentrum, Sandviken, Laksevåg, Kronstad og Årstad)

Tiltaksområdet utvidet Bergen sentrum er definert på bakgrunn av avgrensning i KPS 2030, Strategisk temakart 2030 og KPA2018. Området har omtrent 83.000 innbyggere.

Det utvidete Bergen sentrum har størst potensial for gangetiltak, siden det er her det bor flest folk og er høyest innbyggertetthet. Det er også flest målpunkt her, med kort avstand mellom målpunktene. Det er i dette området det blir foretatt flest reiser i kommunen (RVU 2013), uansett transportmiddel. Sentrum betjener ikke bare de som bor i nærheten, det er også regionens midtpunkt. Det betyr at Bergen sentrum har mange brukere med tanke på arbeidsplasser, handel og service.

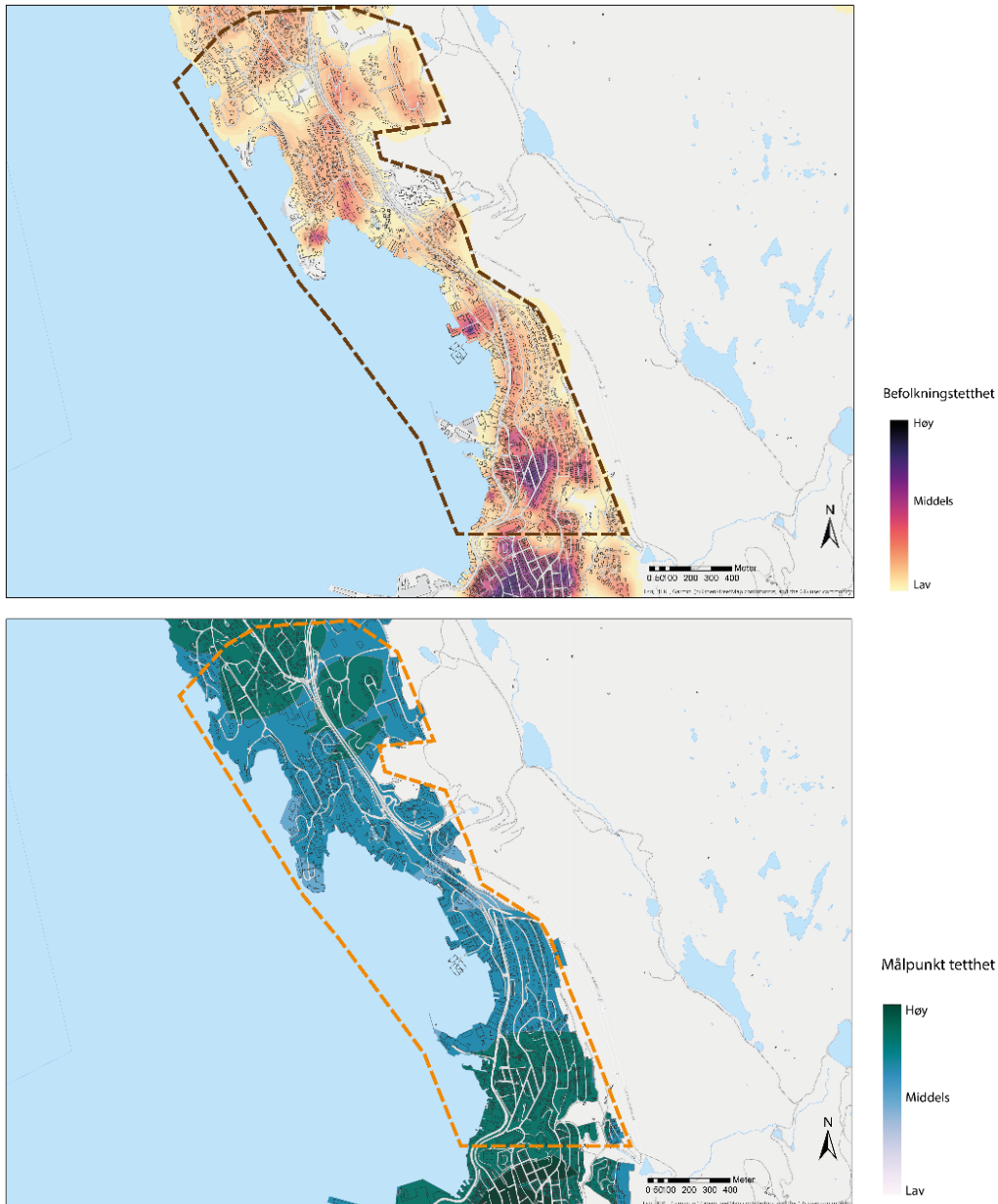
Sentrumskjernen har svært høy gangandel. Potensialet er likevel høyt for enda flere gangreiser. En liten prosentandel økning av gangturer i sentrum betyr en stor mengde nye gangreiser. En kombinasjon av restriksjon for bilbruk og videreutvikling av gode gangakser er viktig. Reisende som kommer inn med kollektiv/bil, fortsetter reisen videre som gående. Sentrumskjernen har mest behov for kvalitativ heving. Sentrumskjernen har en rekke gode byrom med tanke på tilrettelegging for fotgjengere. Disse bør kunne brukes som forbilder for øvrige tiltaksområder.

Topografi er en utfordring med tanke på universell utforming. Det tradisjonelle indre Bergen sentrum består av en relativt flat sentrumskjerne, med god kobling mot Sandviken og Årstad. Øst-vest-aksen er derimot stort sett bratt. Puddefjorden er en barriere mot vest. Det mangler en del gangforbindelser i fjellsiden og i mindre tette områder. Flere steder er det også gjengrodd tverrforbindelser.

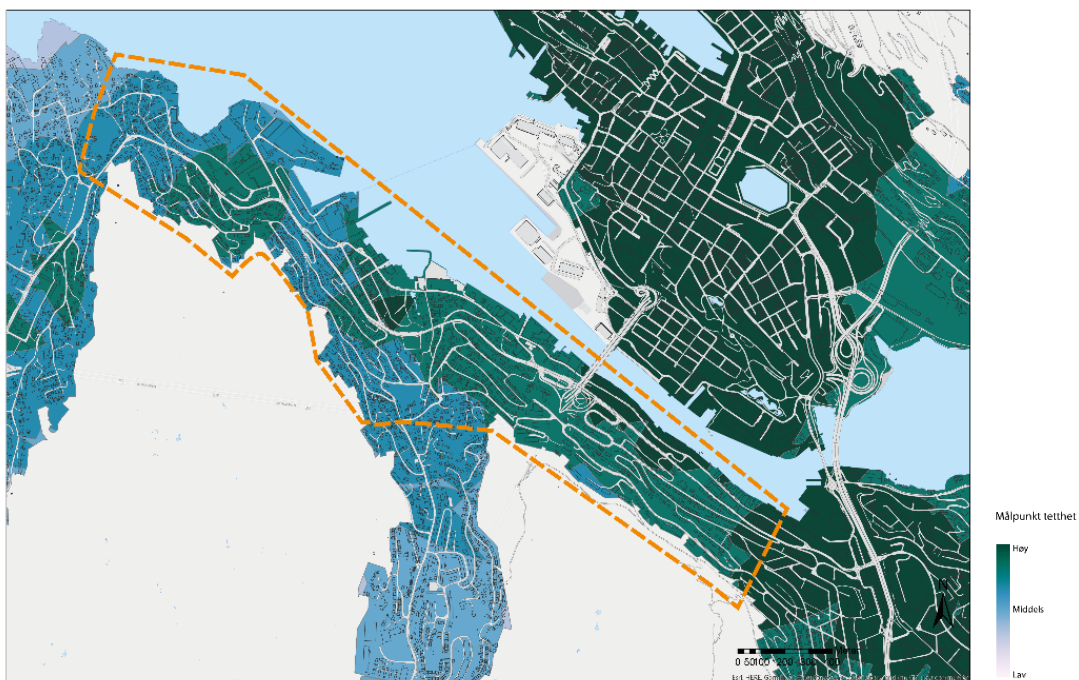
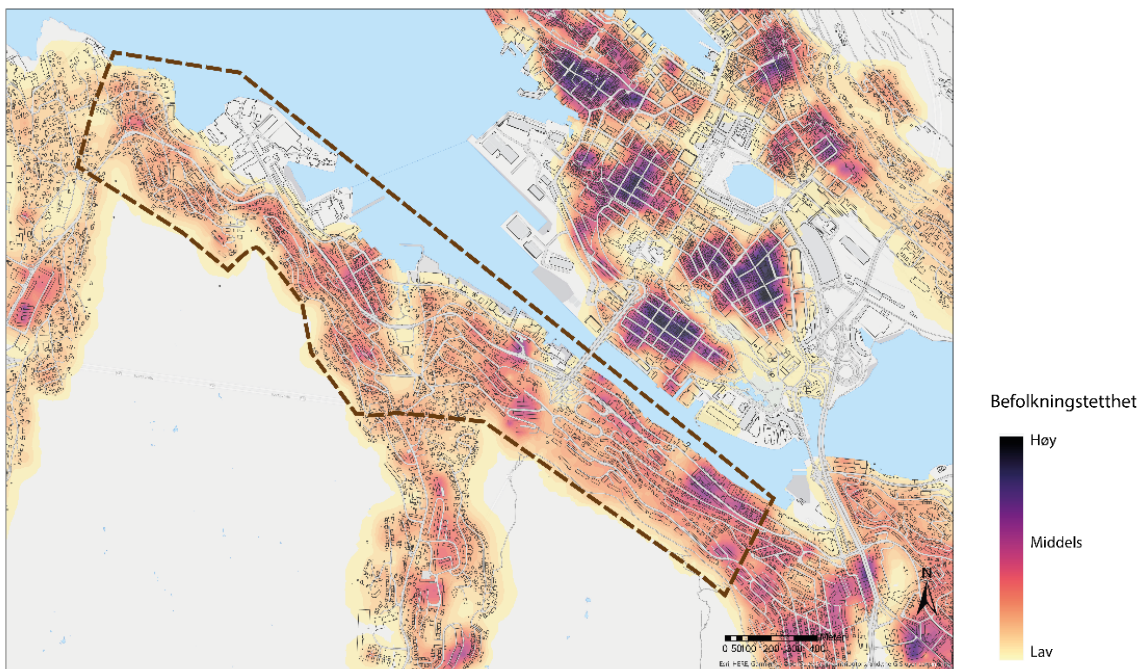

Sandviken består boligområder med næringsareal langs sjøen. Det er mange målpunkter som skoler, parker, og butikker. Det er bratt mellom fjellene og sjøen, og bebyggelsen er konsentrert i et smalt belte langs fjellsiden. Det er et relativt finmasket gangnett i Sandviken. Mulige tiltak er å videreutvikle tverrforbindelser, og utvide fortau. I Sandviken er det mer behov for oppgradering enn etablering av nye gangforbindelser, med unntak av i Ytre Sandviken.

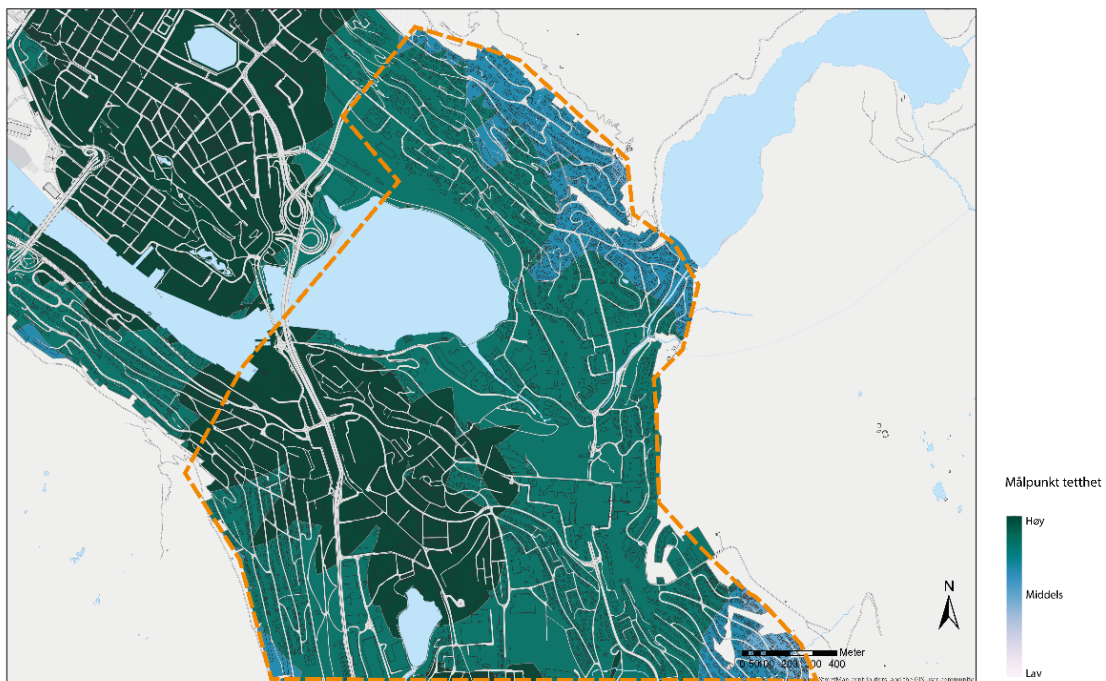
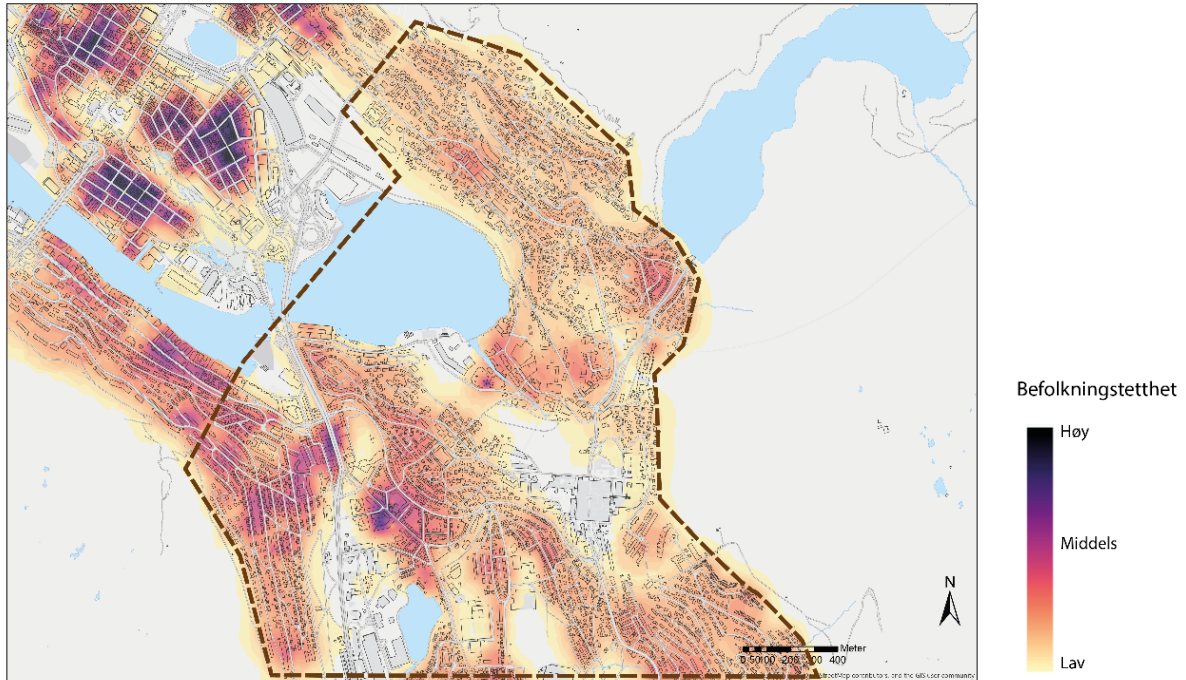

Laksevåg har industriområder og kontorområder langs sjøen, og boligområder langs fjellsiden. Puddefjorden er en barriere mot Bergen sentrum. Det er behov for bedre kobling mellom sentrum og Laksevåg. En ny gangbro vil ha stor effekt for gangreiser. Det er laget et strategisk planprogram for Laksevåg (2019), som anbefaler ny gangbro og en rekke nye tverrforbindelser og oppgraderinger. Anbefalingene herfra bør tas med i arbeidet med tiltakskartlegging for gående.

Solheimsviken og Damsgårdsundet har vært gjenstand for områdesatsing og fått en rekke nye tverrforbindelser i fjellsiden, samt gang- og sykkelbroen Småpudden. Det er likevel store problemer med dårlige tverrforbindelser og dårlige og smale fortau.

Kronstad og fjellsiden har større boligområder mot fjellet, og hovedsakelig tjenestenæring i dalbunnen. Det er generelt dårlige gangforbindelser på tvers av Bergensdalen. Bilveiene ligger ofte som slynger i terrenget, med store svinger som skaper barrierer for gående. Fjøsangerveien er en stor barriere for gående, både i Kronstad og Årstad, med en ÅDT på rundt 50 000 nært sentrum, og 40 000 nær Paradis.

Årstad består av boligområder og tjenestenæring. Dette er stort område som strekker seg på tvers av Bergensdalen. Området mangler en del tverrforbindelser, og det er behov for utvidelse av fortau mange steder.

